100642

AECSK2.4

Reg. No. [ ]

II Semester B.Sc/B.Sc (FAD) Degree Examination, September - 2023

LANGUAGE SANSKRIT

VIGRAHA,GRAMMAR,TRANSLATION AND COMPREHENSION

Paper : II

(NEP (F+R) 2021-22 and Onward Scheme)

Time : 2½ Hours

Maximum Marks :60

Instructions to Candidates: 1) Answer in Sanskrit/Kannada/English

2) Q.No-I,V and VII to be answered in Sanskrit

St. Francis College LIBRARY Koramangala, Bengaluru-34

I. समीचीनम् उत्तरं चित्वा लिखत। (10×1=10)

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Select and write the correct answer.

1) पञ्चतन्त्रस्य कर्ता कः?

अ) विष्णुशर्मा आ) क्षेमशर्मा इ) क्षमाशर्मा ई) रामशर्मा

2) हितोपदेशे कति तन्त्राणि सन्ति?

अ) षट् आ) चत्वारि इ) त्रीणि ई) सप्त

3) विन्ध्यो नाम गिरीः कुत्र आसीत्?

अ) प्लक्षद्वीपे आ) शाल्मलीद्वीपे इ) जम्बुद्वीपे ई) क्रौञ्चद्वीपे

4) बृहत्कथाया भाषा का?

अ) शूरसेनी आ) मागधी इ) सौराष्ट्री ई) पैशाची

5) कः प्रजां संरक्षति?

अ) राजा आ) मन्त्री इ) दुतः ई) सेनापतिः

6) विलासो नाम रजकः कुत्र आसीत्?

अ) सोमपुरे आ) हस्तिनापुरे इ) कृष्णपुरे ई) काञ्चीपुरे

7) शिलीमुखः कः?

अ) मर्जालः आ) शुकः इ) शशकः ई) व्याघ्रः

8) बकस्य नाम किम्?

अ) कृष्णमुखः आ) श्वेतमुखः इ) रक्तमुखः ई) दीर्घमुख्यः

9) चित्रवर्णः कः?

अ) मयूरः आ) शुकः इ) बकः ई) शुनकः

10) गुणाढ्यस्य ग्रन्थः कः?

अ) जातककथा आ) बृहतत्कथा इ) आत्मकथा ई) अल्पकथा

[P.T.O.

Scanned with CamScanner

II. द्वयोः प्रश्नयोः उत्तर लिखत। (2×8=16)

ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

Answer any **Two** questions.

1) संस्कृतकथा साहित्यस्य उद्गमं विकासं च अधिकृत्य लिखत।
ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಗಮ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
Write about the origin and development of Kathasahityam.

2) विग्रहतन्त्रे शुकेनोक्तां कथां वर्णयत।
ವಿಗ್ರಹತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಶುಕನಿಂದ ಉಕ್ತವಾದ ಕಥೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ.
Describe the story narrated by Shuka in Vigraha.

3) विग्रहतन्त्रे दीर्घमुखेनोक्तां कथां वर्णयत।
ವಿಗ್ರಹತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಮುಖನಿಂದ ಉಕ್ತವಾದ ಕಥೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ.
Describe the story narrated by Deerghamukha in Vigraha.

III. एकस्य गद्यभागस्य अनुवादं कुरुत। (1×6=6)

ಒಂದು ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ.

Translate any one of the prose passage.

1) तुच्छुत्वा वानरैर्जातामर्षैशलोचितम् –अहो निर्वातनीडगर्भावस्थिताः सुखिन पक्षिणोऽस्मान् निन्दन्ति। तद्भवतु तावत्
वृष्टेरुपशमः। अनन्तरं शान्ते पानीयवर्षे तैर्वानरैर्वृक्षमारुह्य सर्वे नीडा भाग्नास्तेषामण्डानि चाधः पातितानि अतोऽहं ब्रवीमि विव्दानेवोदेष्टव्यः इत्यदि।

2) अस्ति हिस्तिनापुरे बिलासो नाम रजकः। तस्य गर्दभोऽतिवाहनादुर्बलो मुमूर्षरिवाभवत्। ततस्तेन रजकेनासौ व्याघ्रचर्मणा प्रच्छाद्य अरण्यसमीपे सस्यक्षेत्रे नियुक्तः। ततौ दुरात्तम् अवलोक्य व्याघ्रबुद्ध्या क्षेत्रपतयः सत्वरं पालयन्ते। अथैकदा केनापि सस्यरक्षकेण धुसरकम्बलकृततनुत्राणेन धनुकाण्डं सज्जीकृत्यानतकायेनैकान्ते स्थितम्।

IV. त्रयाणां वाक्यानां सन्दर्भं विवृणुत। (3×3=9)

ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿರಿ.

Explain with reference to context any **Three** sentences

1) कौतुकाद् देशान्तरं द्रष्टुमागतोऽस्मि।
2) वानरानुपदिश्याथ स्थानभ्रष्टा ययुः खगाः।
3) सेवितव्यो महावृक्षः फलच्छायासमन्वितः।
4) मयात्र प्रतीकारः कर्तव्यः।
5) दुर्जनेन समं न स्थातव्यमिति।

Scanned with CamScanner

V. संस्कृतभाषया उत्तरं लिखत।

अ) पञ्चानां सन्धि विभज्य सान्धिनाम लिखत। (5×1=5)

1) देवालय:
2) रमेश:।
3) एकैकम्
4) देवोऽपि
5) इत्यपि
6) गुरुपदेश:
7) सूर्योदय:
8) महर्षि:

आ) चतुर्णां पदानां प्रत्येकं वाक्यं रचयत। (4×1=4)

1) अभित:
2) नम:
3) स्वस्ति
4) विना
5) बहि:
6) सह
7) धिक्
8) यथा–तथा

VI. अपठित गद्यभागस्य अनुवादं कुरुत। (5)

ऋषिवर्या: आश्रमेषु निवसन्ति आश्रमा: अरण्येषु नदीनां तटेषु वर्तन्ते। तापसा: नगरे जीवनं नेच्छन्ति। नगरजीवनं चित्तंकलुषयति। आश्रमपरिसर: प्रशान्त: वर्तते। आश्रम परितं: उन्नता: वृक्षा: विराजन्ते। आपगानां सलिलं प्रसन्नं मधुर भवति।

VII. परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत। (5×1=5)

पुरा धारानगरे भोजो नाम संस्कृतभाषाप्रिय: राजा आसीत्। तस्य आस्थाने बहवो विव्दांस: कवय: च आसन्। भोज:स्वय पण्डित: काव्यज्ञ: कवि च आसीत्। चम्पुरामायणं नाम मनोज्ञं काव्यं तेनैव प्रणीतम्। स राजा कवीन् विशेषेण पुरस्कृत्य तेभ्य: पुष्कलं धनं प्रयच्छतीति कीर्ति: सर्वत्र प्रसुता आसीत्। तस्य सभायां कालिदासादय: बहव: कवय: व्यराजन्त। नरपति कविताप्रियतां ज्ञात्वा केचित् छान्दसा: धारानगरम् आगच्छन्। ते वैदिका: नगरस्य भुवनेश्वरी मन्दिरं गत्वा कवितां कर्तुम् उपविष्टा:। तस्मिन् समये कालिदास: देवतादर्शनाय मन्दिरम् आगत:।

प्रश्ना:–

1) धारनगरे क: आसीत्?
2) भोज: कथम् आसीत्?
3) भोजस्य आस्थाने के व्यंराजन्त?
4) किं ज्ञात्वा छान्दसा: धारानगरम् आगच्छन्?
5) कालिदास: कुत्र आगत:?

Scanned with CamScanner